

POGOVORNA VRSTA

Pogovorna vrsta

a) intervju, b) okrogla miza, c) izjava in d) anketa.

▶ Predmet upovedovanja:

- ▶ novinar sproducira sam;
- ▶ ne upoveduje “naravni” dogodek ali dogajanje iz stvarnosti, ampak proizveden, “umeten” dogodek ali dogajanje;
- ▶ pogovor ali pogovarjanje;
- ▶ o čem, s kom, kako globok ali površen bo dialog, pa je odvisno od vsakega žanra posebej.

Anketa

- ▶ **Glavna funkcija** je sporočiti naslovniku, **kaj anketiranci mislijo**.

- ▶ **Zakaj spada v informativno zvrst?**

Kljub temu, da gre za predstavitev mnenj, ocen, stališč in ne le golih dejstev ali podatkov, sodi ta vrsta v **informativno novinarsko zvrst**, saj je njena dominantna funkcija informativna – predstavlja namreč **poglede in mnenja drugih in ne novinarja samega**.

Pogovorna vrsta

- ▶ Posebnost: naslovnik **sam prepozna pomembnost teme**: zakaj se novinar pogovarja z določeno osebo in zakaj teče pogovor prav o določeni temi.
- ▶ **Predpostavka**: javnost o temah **že nekaj ve**, saj so jo o tem mediji že obvestili s pomočjo osnovnih informativnih žanrov (vest, poročilo), a želi izvedeti več.

Anketa

- ▶ **Namen ankete:** predstaviti **čim bolj različna mnenja**, ocene in stališča različnih ljudi (**različnih slojev, starosti, poklicev, spolov ...**) o **trenutno aktualnem** oziroma **zanimivem dogodku ali vprašanju**.
- ▶ **Kraj** anketiranja je odvisen od teme.
- ▶ Anketa je **redak** žanr.
- ▶ **Mala objavna vrednost**, ker skrbi bolj za popestritev, povečano zanimanje ...

Anketa: zloraba

- ▶ Izbor: večinoma naključen, zato tak **nereprezentativni vzorec** vprašanih nikakor ne more predstavljati večinskega mnenja javnosti o določeni temi, ampak je namenjen predvsem **popestritvi novinarskega** upovedovanja določene tematike.
 - ▶ **Zloraba** za **navidezno ustvarjanje pomembnosti** določenega dogodka, z izbiro različnih odgovorov anketirancev pa **prikrito kažejo svoje mnenje o njem**.
-

Struktura

1. **iz kratkega in informativnega naslova,**
2. **kratkega uvoda ter**
3. **jedra z odgovori.**

Uvod

Novinar bralcu pojasni, **zakaj** anketirancem zastavlja prav to vprašanje – **v stavku ali dveh opiše najnovейše dogajanje** na področju, o katerem sprašuje anketirance.

Utemeljitev pomembnosti teme.

Ker je anketa informativna novinarska zvrst, avtor v uvodu **NE KOMENTIRA**, temveč o neki temi predstavi **konkretne podatke**, ki kažejo na to, da je tematika zanimiva, pereča in/ali trenutno aktualna.

Uvod

Na koncu uvoda novinar povzame vprašanje, ki ga je zastavil anketirancem in ki deluje kot napoved odgovorov, npr. *Zanimalo nas je,*

Preverili smo ...,

Za mnenje smo povprašali ...,

Naši sogovorniki so povedali

Uvod: vprašanja

Način, na katerega novinar zastavi vprašanje, lahko vpliva na vsebino odgovorov, zato novinarji navadno postavljajo vprašanja **odprtega tipa** (*Kaj, Kako, Zakaj*), da ne bi anketirancu že vnaprej sporočili odgovora, ki ga od njega pričakujejo.

Eno vprašanje, kvečjemu dodatno razlagalno podvprašanje!

Kakšna vprašanja so dobra?

Primer

Mala anketa med tujci

»Dokumenti nikoli niso bili pravi«

Ljubljana – Študij, iskanje zaposlitve, stiki z družino in sorodniki so le nekateri vzroki, da se ljudje iz različnih koncev sveta odločijo za prihod in ustalitev v Ljubljani. Kakšni so bili prvi vtisi ob prvem stiku s slovenskim glavnim mestom, kako so pridobili dokumente za delovna dovoljenja in najem stanovanja in kakšno je zanje življenje v Ljubljani, smo vprašali tri tujce, ki so k nam prišli pred dvema letoma ali več.

Jedro

- ▶ V jedru sledijo **dobesedni navedki primerljive dolžine in fotografije** vprašanih, ki jih novinar identificira s **tistimi identifikacijskimi prvinami**, ki so ključna: običajno
 - ▶ **ime in priimek, poklic**, včasih je zapisana tudi
 - ▶ **starost**.

Pod osnovnimi podatki anketiranca je zapisan njegov odgovor.

Običajno **tri do pet** odgovorov; čim bolj različnih!

Jedro

- ▶ Čeprav mora biti **navedek natančen** in **dobeseden prepis** izjave govorca, se prav pri pisanju anket pogosto zgodi, da anketiranci na novinarjevo vprašanje odgovarjajo **v pogovornem jeziku**, polnem *slengovskih* in *žargonskih* izrazov, ali *v narečju*.
- ▶ Medtem ko so profesionalni govorniki na novinarskih konferencah, okroglih mizah in srečanjih praviloma pozorni na uporabo jezika, **naključni posamezniki**, ki jih novinarji nepričakovano zmotijo med njihovimi opravili, na vprašanje pogosto odgovarjajo **z nepopolnimi stavki ali kopicami medmetov in ne pazijo na jezik**.

Jedro

- ▶ **Uredništva** časopisov imajo različna pravila o “čiščenju” navedkov, a
 - ▶ **manjše slovnične napake,**
 - ▶ **izpuščanje ponavljajočih se besed in**
 - ▶ **povezovanje nepopolnih stavkov je**
VEČINOMA DOPUSTNO,
- če vsebina izjave** in njen pomen pri tem ostaneta neokrnjena.

Različne prakse pisanja ankete

1. Večer: http://bor.czp-vecer.si/VECER2000_XP/2011/03/30/2011-03-30_STR-19-19_MX-01_Izd-00-00-00-00-05-06_PAG-MARIBOR.PDF
2. Delo.si: <http://www.delo.si/clanek/105594>
3. Žurnal24: <http://www.zurnal24.si/documents/409501.pdf>

Kaj lahko in česa ne moremo početi pri novinarski anketi?

1. <http://www.vest.si/2010/03/07/od-uzad-anketa/>

Vaja v paru

- 1. Izberite trenutno aktualen oziroma zanimiv dogodek ali tematiko:**
- 2. Oblikujte vprašanje odprtega tipa:**
- 3. Kje boste intervjuvali?**

